

Заняття 9. Оператори, власні функції, власні значення.

Аудиторне заняття

1. Знайти комутатор операторів

а) $\hat{A} = x$ та $\hat{B} = \frac{d}{dx}$;   б) $\hat{A} = 4 \frac{\partial^2}{\partial x \partial y}$ та $\hat{B} = \frac{\partial}{\partial y}$

2. Відомо, що $[\hat{A}, \hat{B}] = 1$. Знайти комутатор $[\hat{A}, \hat{B}^2]$.

3. Знайти власне значення оператора $\hat{A}$, що належить власній функції ψ_A :

а) $\hat{A} = -\frac{d^2}{dx^2}$, $\psi_A = \sin(2x)$;   б) $\hat{A} = -\frac{d^2}{dx^2} + x^2$, $\psi_A = \exp\left(-\frac{x^2}{2}\right)$.

4. Знайти власні функції та власні числа операторів:

а) $\frac{d}{dx}$; б) $\frac{d^2}{d\varphi^2}$.

Домашнє завдання

1. Знайти комутатор операторів

а) $\hat{A} = 4y^2$ та $\hat{B} = \frac{d}{dx}$;   б) $\hat{A} = \frac{\partial^2}{\partial x^2}$ та $\hat{B} = x \frac{\partial}{\partial y}$;

2. Довести, що $\hat{A}^{-1} \hat{B}^2 \hat{A} = \left(\hat{A}^{-1} \hat{B} \hat{A} \right)^2$.

3. Знайти власне значення оператора $\hat{A}$, що належить власній функції ψ_A :

а) $\hat{A} = \frac{d^2}{dx^2} + \frac{2}{x} \frac{d}{dx}$, $\psi_A = \frac{\sin \alpha x}{x}$, де α - стала.

4. Знайти власні функції та власні числа операторів:

а) $i \frac{d}{dx}$; б) $\left(x + \frac{d}{dx} \right)$.